

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉNY PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Fizetési ár

Helyben hálhoz hordva vagy vidékre postá	
küldve:	
Egész évre	10 ft — kr
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50
Egy órára	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábospetitor egyszeri beiktatásáért 5 kr	
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr	
Nyiltér 4 hasábospetitorért 20 kr.	

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Simonffy-ház a városi házával szemben

Hirdetmények

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Nármintelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Hétfő, február 23

37. szám

Tisza Kálmán beszéde.

(Folyt. és vége.)

De, uraim, más is a célja ezen törvényjavaslatnak. Miután tegnap megtámadtattok, bővebben szöveg róla fentartani a kapcsolatot az állam és az egyház közt, de fentartani úgy, hogy egyúttal a jogegyenlőség követelményeinek elég tétessék és a harmadik kihagyva a törvényjavaslatból s nem élethozsiglani kinevezést, behozni az élethozsiglani kinevezett rendszert.

A mi az elsőt illeti t. ház, bár már tegnap is említett egy igen t. képviselő úr által, de nem tagadhatom meg magamtól sem, hogy én is kifejezem azon nézetemet, hogy egyházat az államtól elválasztani akarom én szerintem sehol sem helyes! Magyarország viszonyai közt pedig indokolatlan valami volna.

Sok igaz van abban, bár nem teljesen igaz, a mit azon képviselő ur mondott, hogy ezt egy nagy államférfi politikai szükségneél fogva mint eszközt vette egy időben kezébe; mondom, ez igaz, csak annyiban nem felelt meg egészen nyilatkozata szerintem az igazságnak, hogy más államokban is látjuk régi idő óta az egyház és az állam ezen elkülönítését és elszigetelt állását keresztül vive, de mit látunk azon államokban? Látjuk azt, hogy állam és egyház, melyeknek a szent közödség, a nép boldogsága érdekében támogatniok kellene egymást, állam és egyház nemcsak hidegen, de mint ellenségek állanak egymással szemben és igen sokszor a nemzetet azon helyzetbe hozzák, hogy vagy hazafini köteleességeik miatt vétseenek az egyház ellen, vagy lelkiismereti köteleességeik miatt az állam ellen. (Élénk helyeslés jobboldalon.)

Ily helyzetbe hozni a magyar nemzetet, Magyarországot, semmiféle teoria végett sem volna tanácsos. (Élénk helyeslés a jobb oldalon.)

Ezért tartom helyesnek és szükségesnek, hogy igenis az érintkezési pont a kettő közt megmaradjon. (Élénk helyeslés a jobb oldalon.)

Megmarad ezért mindeneknek a maga külön sphaerájá, de az összműködhetést meg kell adni bizonyos pontokon, hogy mint közreműködni tudó, a közödségre dolgozó erők közremunkálhassanak, ne pedig egymás ellen, mint látjuk mindenütt hol ez az elválasztás keresztültvitett. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Ugron Gábor. Ez a liberalis párt! (Mozgás jobboldalon.) A hitet bilincsebe verik! (Mozgás.)

Tisza Kálmán min. elnök: Jó, hogy belehozta, t. képviselő ur, ismét e szót: liberalis párt. (Halljuk! Halljuk!)

A képviselő ur azt mondja: ez a liberalis párt és ezt teszi hozzá: bilincset tenni e hitre! Hát ki beszélt erről? Hivatkozom mindenkire, a ki hallani és érteni tud, hogy a hitre bilincset akarunk-e tenni? Hát a jó barátokat összműködésben együtt élni hagyni a kettőt annyi, mint bilincsebe verni a hitet? Meltóztatassanak megengedni, a hol az állam stricte el ven választva az egyháztól, igenis látjuk az állam által üldöztetnii az egyházat (Ugy van! a jobboldalon.) és látjuk, hogy az üldözött egyház a maga védelmére a vallás fegyverei helyett az állam ellenében más fegyverekkel is küzd. (Helyeslés a jobboldalon.) Ha a képviselő urnak ez jobban tetszik, legyen meg gusztusa az elmentben, a gyakorlatban azonban, bízom a magyarok istenében, soha sem fog ez bekövetkezni. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

De nagy szó ez most: a liberalisok. T. ház! Pár nap előtt egy igen t. képviselő ur ugyancsak azon oldalról apostrophálta ezen oldalt, hogy mily liberalis, és azt mondta, ha liberalisok az urak, miért nem proponálják a papi javak elvételét, én ugyan nem szavaztam meg. (Derültség jobboldalon.)

Tehát, t. ház, a liberalisoknak köteleesség proponálni olyan valamit, a mit a radicalisok azonban nem szavaznak meg. (Élénk derültség és tetszés a jobboldalon.)

Hát önök radicalisok? Én azt hiszem, hogy csakugyan van sok olyan megfordított demokratá, (derültség a jobboldalon.) a ki radicalisnak hirdeti magát, megtámadva a liberalist, hogy nem elég liberalis, azonban mégis megjé, hogy midő ezt megtámadja, azért, hogy miért nem tesz valamit, tehát birtelen utánna teszi, hogy én ezt nem szavaztam meg. (Derültség a jobboldalon.)

Ez t. ház új teoria, mert minden állam történetéből hallottam és tudtam, hogy a liberalisnak — és ezt tekintem egyik főelőnyének, — lehet megalkudni egy a történelmi multtal, mint az adott helyzettel, a radicalisnak pedig, ha csakugyan az akar maradni, kötelessége, a nélkül, hogy nézne a történelemre és a jelen helyzetre, az elvek magaslátára emelkedve, hirdetni azok dicsőségét. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

De hogy a liberalisnak legyen az kötelessége nem tekinteni semmire és a radicalisnak szabad legyen azt lezavazni azért, mert akart valamit tenni, ezt még soha az életben nem hallottam. (Élénk helyeslés és tetszés a jobb oldalon.)

Sokat hallottam, t. ház, a függetlenség szempontjáról szólni. (Halljuk!)

Ezen szempontból ajánlatot nekünk a törvényhatósági választás is. Megmondottam, hogy az élethozsiglani kinevezettek függetlenség nem lesznek; felhozott, hogy a megyei választás alapján nevétséges particularismusról beszélni, mert hiszen az 1848. előtti időkben a particularis musnak oka nem a megyei választás, de az utasítás volt, a miről ma nem beszélek senki.

A mi először is a függetlenségi kérdést illeti, elmondtam, meggyőződésem ma is, hogy az élethozsiglani kinevezett tagban a függetlenségnek amny garantija legalább is megvan, mint minden más tagban, de sokkal több mint a 8 vagy 10 esztendőre választott tagban.

A függetlenség utóljára is kétségtelen a jellemtől függ első sorban. De ha ettől abstrahálunk — mert hiszen a jellemet egyik ben úgy, mint másikban fel kell tenni, mint szabályt, és egyiknél úgy mint a másiknál meg kell engedni, a kivételeket is; de ha ettől — mondom — eltekintünk, azt kérdelem, t. ház, ha a kormánytól való függéstől, vagy a kormány általi lekenyerezett-től félünk, vajjon kevésbé van-e annak kivéte még csak egy örökös jogon ott ülő ambítiós fiatal ember, szemben egy erősen álló kormányval, mint az életfogytiglan kinevezett, ki már egy megszerzett mult után azon kormánytól szinte nem sokat várhat, részint ambíciójának kielégítését találja. (Élénk tetszés jobboldalon.)

De hát a megyei választottak 8 évre, mert ez a t. képviselő ur minimuma; a maximum gondolom 12 év. . . Szilágyi Dezső: 10 év.

Tisza Kálmán miniszterelnök: 8 vagy 10 év, az itt mindegy. (Halljuk!) Hát t. képviselőház, elmondatott már előttem, én is csak ismételtetem, hogy ezen választás minden esetre belevonja a megyét az ő igaz feladata: a közigazgatás vezetése helyett, ismét a politikai küzdelmekbe. Miért?

Mert ha egy helyütt a választás esete előfordul, azt hiszi a képviselő ur, hogy egy törvényhatóságban, ne is mondjunk többet, csak ketten vannak, kik e helyet ambíciósnak, nem fognak-e ezek évekkal előre megragadni minden alkalmat, hogy nagy hangzatos eszmék hirdetése és politikai viták útján magoknak pártot gyűjtsenek. (Helyeslés jobboldalon.) A ki ezt tagadja, az nem ismeri az életet. (Helyeslés jobboldalon.)

Meg lesz tehát a politikai pártusa, ott, a hol, hála Istennek, kezd szokásba jönni már igen sok megyében a legkülönbözőbb politikai pártok tartozóknak közreműködése a helyes administatio szempontjából. (Helyeslés jobboldalon.)

Es épp azért azután a particularismus, mert nincs utasítás — nem nyerhet kifejezést? Hisz aki meg akar választatni, az megválasztását megszerzi a particularis edekeknek előtérbe tolásával; akinek pedig végéhez közeledik mandátuma, bizonyosan igen nagy figyelembe fogja venni azon megye vagy törvényhatóság bizottságának kívánságát — ha nem utasítás is — amelynek tetszésétől várja mandátumát. (Ugy van! jobboldalon.) Es nem áll az az ellenvetés: hogy hát a választókerület? Hát a képviselő? A választókerület oly testület, mely végrehajtván a választást, az új választás eljöveteleig megszűnt lenni; a törvényhatóság pedig oly testület, mely kötelességszerűleg üsszező évenként kétszer, néha többször, — melynek jogában áll politikai kérdésekkel foglalkozni, mely e kérdésekben határozatot hozhat és mely petitiókat tejeszethet föl mindkét házhöz.

Már azután, hogy ezen független megyei választó az ő összes választó közönsége által kitéjezett nézettel hogyan fog — le

számítva igenis, — mint mondtam, a talán egyes természetükneél fogva minden viszonyok közt független jellemeket — mondom, hogyan fog az ellen szavazni és hogyan nem lesz kénytelen magát a particularismus előtt megadni: ezt fel fogni képes nem vagyok. (Élénk helyeslés jobboldalon.)

De hát vegyük a felfelé való függetlenséget. Hát, t. képviselőház, Apponyi Albert gr. megmondta, midőn arról volt szó, hogy vajjon a kitünőségeket a törvényhatóságok jobban meg fognak-e választatni, mint a kormány, megmondta, hisz az nem is oly szükségos, mert ezek meg fogják a főrendiháznak adni a súlyt; mert ott a súly nem az egyénben, hanem a választótestületben fekszik.

Maga elismeri tehát, hogy nem nagy érdemeket szerzett, hanem más a megyében népszerű, esetleg fiatal, életpályájuk kezdetén álló ambítiós ember vagy ha tetszik, hirtelen meggazdagodott új földesurak is lehetnek. No vegyük csak lelektanilag.

Ha ismét közeledik a nyolczadik év, közeledik a bizonytalan választás, vajjon nem több alkalom lehet akkor valamely kormány-nak az ilyesmiket hiúságok vagy elemeneit vágyuknál fogva megfogni, mint azokat, kik már ambíciójokat legnagyobb részben kielégítették, életüknek mintegy befejezésül tekintik az örökös tagságot? (Helyeslés. Ugy van jobboldalon.)

De ha szóba jött Apponyi Albert t. képviselő ur nyilatkozata, nehogy vissza keljen rá térnem, itt mindjárt megjegyzem, hogy beszédének más részében azt volt szives mondani, hogy nem kell attól félni, hogy a választások által a tulsuj a képviselőházból a felsőházba helyeztessék.

Hát t. ház, ha az a súly mint maga mondta nem egyénektől, hanem attól függ, hogy kik választanak, vajjon nem kell-e félni csakugyan, még ha nem következik is be az alternatíva azon része, a mit mondtam hogy az ambíciójukat találván benne, a legjelölés-hek mennek oda, és ha ez nem teljesedik is be, nem kell-e félni hogy oda viszik a tulsajt.

Hiszen maga mondta, hogy a választó testület adja a súlyt. Már most méltóztatassanak megmondolni, hogy összeütközés van az alsóház és a felsőház között legyen itt egy nagy többség valami mellett, szenben a kisebbség és a felsőházban legyenek azok a törvényhatósági választottak vajjon nem fognak-e azok arra hivatkozni és részben hivatkozhatni is, hogy hiszen igaz, talán azon megyéből, a melyben ő lakik, 5-6 képviselő a többséggel szavazott, de ezt választotta 150 ezer ember, én ellenben 500 ezer embert képviselek?

Ez oly természetes, a dolog természetében fekvő, a min mosolyogni ma lehet, nem hiúsi is lehet, de ki az életet ismeri, tagadásban nem veheti. (Élénk helyeslés jobboldalon.)

Nem tagadhatom hogy az egész vita folyama alatt rám nézve nem mondom, hogy a legkellemetlenebb, de a legmegfoghatólanabb az volt, hogy mindég és mindig hangsulyozták még a legjelesebb szónokok is, hogy a képviselő házban levő kormány befolyás ellen kell a felsőházba ellensúlyt helyezni.

Már t. ház, én ezt a helyes parlamentarismussal meg egyeztetethetőnek tartom. Ha akarjuk, hogy a törvényhozás két háza között conflictus ne legyen ha akarjuk, hogy parlamenti rendszer mellett lehessen törvényeket alkotni, akkor azt kívánni, hogy azon kormányval szemben, melynek meg van a maga parlamentarisi utján helyes és törvényes befolyása, azon kormányval szemben, a képviselőházban létező kisebbség támaszt lelhesen a másik házban, nem lehetséges. (Élénk helyeslés a jobb oldalon.)

En igenis óhajtom, kívánom úgy mint bárki más, hogy a felsőház független elemekből alakuljon, de a független elem alatt ott helyesen és czélszerűen működhetők csak olyanokat képzeltethet, kik minden egyes javaslatot saját belbecse szerint itélnék meg, nem pedig előre a törvényhozás másik házából vett jel-szavak nyomása alatt. (Ugy van! jobboldalon.)

Ez a függetlenség is visza fog vetni egyss kormány törvényjavaslatokat, de soha sem fogja azon éles conflictust előidézni, melynek előidézésétől, azt hiszem, annak, a ki a parlamentarisi alkotmányos fejlődés barátja, tartózkodni szükséges. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Azt mondja gróf Apponyi Albert képviselő ur, hogy a főrendiház csak akkor képez akadályt, ha a nemzet többsége háta mögött áll.

Apponyi Albert gr.: Állandó akadályt!

Tisza Kálmán miniszterelnök: Igenis akadályt. Ez természetes. Mert hogy ideiglenes akadályt képezzen, az nem csak nem hiba, sőt azt mindenkinek óhajtania kell, aki annak feladatát ismeri és érzi.

De hát ki fogja azt megítélni, t. ház, hogy mikor háta mögött a nemzet többsége, mikor nincs? Az a képviselőházi kisebbség-e, melylyel véletlenül a felsőházi többség egy véleményen van? Vagy pedig, hogy megtudhassuk, minden egyes kérdést oda kell-e vinni, hogy utcazi izgalmak, mint Angliában: riótok keletkezzenek? Sem az egyiket, sem a másikat nem helyeselhethi. (Helyeslés a jobboldalon.)

Ismétem, óhajtom, hogy igenis azon szempontból, melyet jeleztem, független elemekből alkottassék a felsőház; legyen ellenállási képessége, de önállóan s nem partekintetek által vezetettve; nem máshonnan vett jelszókából, hanem minden egyes kérdésben annak belső érdeme szerint itéljen. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Es akkor t. ház, nem azok az eredmények fogak előállani, melyekre Mocsáry Lajos képviselő ur hivatkozott, midőn a mostani főrendiházat védelme alá vette, mondván: hogy igenis ellenállásával sokat megakadályozott, de az 1848-ikiak nem gátoltak meg semmit. Én nem így fogom fel, t. ház, a helyzetet, és én most az 1848-ikiak egyes-egyedül társadalmi és államgazdasági reformjáról beszélek, nem a politikáról.

Ismétem, nem így fogom fel a helyzetet; méltóztatassék elhinni, ha régebben reform útján lehetett volna fokozatosan államgazdasági és társadalmi szempontból tekintve, a minek 48 óra alatt kellett 1848-ban megtörténnie, bizonyára Magyarország sok anyagi kártól s az akkori magyar középirtokos, sőt maga a főúri osztály is igen sok bajtól szabadult volna meg, tisztán az anyagiakról szólván, melyekkel némely része még most is annyira küzd. (Ugy van! jobboldalon.) Ellenállást a reformok ellen, ez az, amit kívánok, de nem ellenállási tehetséget a reform ellen, és ösz-szeesést a roham alatt. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Sokat hallottam a függetlenség szempontjából vádképen is felhozni. Egy képviselő ur azt mondta, hogy a főrendiház servilis volt hajdan felfelé, servilis azután a képviselőház irányában Egy másik képviselő ur szemrehányást tett neki egyes reformterveknek a multiban megakasztásáért. Egy harmadik képviselő ur a tuloldalról, hogy a kinevezési eszmét megtámadhassa az erdélyi regalistákat tüntette fel úgy mint szolgálaküldtű emberek.

En egyiket sem fogodom el. Hogy mindjárt az utóbbin kezdjem, tudom én, hiszem, hogy mint minden osztályában egy nemzetnek — nemcsak a magyarnak — úgy a kérdéses regalisták közt is lehetett egyes servilis ember, sőt azt is elhiszem, hogy mint minden testület mindentűn a világon, egyik-másik hibázhatott is. De azért úgy általánosságban vádolni, sem egyiket, sem másikat nem lehet. Megmondom miért?

Ott van mindjárt az erdélyi regal sták dolga. Hát olyan régen volt az eszter Ferdinánd gubernatorságának ideje, hogy elfelejtették már azt, hogy ott regalisták is voltak, kik helyt állottak, a törvény ellenségei ellenében? (Ugy van! jobboldalon.)

Vagy elfelejtették már, ami közelebb történt, a híres szebeni gyűlést, hol 30-40 közt volt a regalisták száma, — és a Nadasdy kormány, gondolom kereste is meg-lehetősen az embereket, és ezen 30-40 közül 3 vagy 4 volt, aki megadta magát, annak a még akkor hatalmas, absolut kormány-nak, a többiek éppen úgy csatlakoztak a nemzeti ügyhöz mint azok, akik nem voltak regalisták. (Élénk helyeslés jobboldalon.) Ilyen előzmények után, azt hiszem, oly sújtó vádat kimondani igazságosan nem lehet.

De nem fogodom el a másikat sem. Ez már régebbi dolog, az igaz, de előttem van az 1790/1 iki országgyűlés képe, hol, — bárki elolvashatja a naplóból — nem akarok sokat mondani, de az ország jogai és méltósága mellett való küzdelemben a felső tábla semmiesetre hátrább nem maradt a követek táblájánál. (Ugy van! jobb felől!)

Oly momentum volt ez pedig, midőn

ekes L. udor
8 órától 10-ig.
től 4-ig.
TCZA 315. sz. a.
éle házban.)
ek és női ba-
ége- és ide g-
zenvedőknek ajánlja
zelését.
k ingyen.

jobb
nikák,
minden létező
nyszer
el N. Jánosnál
Bécs,
Kaiserstrasse 74.
k ingyen és bérmentve,
nak külön árjegyék

ár.
hozni hogy a
l- szemben
zletet
z itteni mint a
y a kész
gektől szerzem

telettel
zidor.
és gyorsan

maláta-kivonat
s árg 70 kr.

szségi chokoládéja
II. II. 1.90.
II. II. 90 kr.

emérentő és
Hoff János-féle
betegségnél, mint egy
ryereji Hoff János-féle

jobb fejedelmének, s b
március 14.
al volt és kérek niabbi
Salzer Ferencz, Győr.
betegségi neh-zégeket,
3 árg Hoff János-féle
Tisztelettel
H ö l l a n n a
1884. ápril 1.
at vetett és Isten segé-
maláta-kivonati sört stb.
Hainburg flútoza 181.
á márcz. 24.
a orvosok érzem magam

Tisztelettel
Ferencz, Hainburg.

le maláta-egészségi-cso-
gyógyításnál jó segéd-
libetegknél kedvelt és
örökül hosszán betegségi

Dr. Porias. törzsorvos.
elmos. Gereby Fildő és
Buszák L. Irgalmasok
Heringh S. Molnár L.
minden nevezetesebb

oly érdemeket szerzett bármely osztály, melyeket könnyelműen elfelejteni egyes hibák miatt nem lehet. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Igaz, voltak esetek, midőn hibásan vizsgálástottak egyes törvényjavaslatokat; de voltak ugyanakkor ugyanazon rendnek emberei, kik ezen vizsgálástat erősebben ostromolták, mint bárki s minden tehetségükkel, s eszközökkel a nemzeti irányt is irányították.

De nem szabad felejtetni az ezután jött idöket sem. Midőn mint Herman képviselő urral szemben már a minap megjegyeztem, azon osztály tagjainak nagy többsége egybeolvadt a nemzeti elöljárókkal és az alkotmány kiküzdése iránti törekvésben; (Tetszés), míg ismétlem, sok olyan, kik elötte pedig azok egy-két évvel előbb a háza árulói voltak a hatalom árnyékában kényelmesen terpeszkedtek. (Ugy van! jobbfelől.)

De ne recimínáljunk tovább. Hibák történtek, történnék s történni fognak minden nemzet életében, de egyet merek a magam részéről állítani és ez az, hogyha mi Magyarország tisztelgetés az ő egészében vesszük, nincs Magyarországnak az az osztálya, mely ne teljesítette volna kötelességét. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Erre más argumentum nekem nem kell, mint az, hogyha nem teljesítette volna az ország minden osztálya hazafiai kötelességét egészben és nagyban, mi maroknyi magyar nép ma itt nem tanácskoznánk e házban. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Még csak egy rectificatioval tartozom és ez — azután majd áttérek beszédem végére, igyekezni fogok azt két órára befejezni, — (Halljuk! Halljuk!) szokatlanul Pulszky Ferencz tegnap tett egy nyilatkozatára (Halljuk! Halljuk!) Ő ugyanis azt mondta, hogy én beismertem a történeti választási visszaéléseket és vesztéseket s hogy nem várta ezt tőlem, hogy én erre azzal feleljek, hogy a másik oldalon is történtek.

Bocsássa meg a t. képviselő ur, de én csak azt ismertem be — soha többet — hogy meglehet, lehettek itt-ott egyes visszaélések, de azt, hogy párt és kormányzati szempontból szervezett visszaélések lettek volna, mindig visszautasítottam. (Helyeslés jobbfelől.) Azt is megmondottam, hogy ott, ahol voltak visszaélések — ha voltak — akár ezen, akár a másik oldalon egyformán büntetendők tartom és én támogatásban részesíteni nem fogom. (Helyeslés.) Ezt visszautasítani kötelességemnek tartom. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Ezekben elmondottam a törvényjavaslatról nézeteimet, elismerem indokolásomban, elismerem minden nyilatkozatomban, hogy ez nem egy nagyszerű új palota, mely építetik hanem tatarozása a réginek, lakályossá tétele az ódon háznak, mely századok viharával megküzdött, lakályossá tétele azon értelemben, a mint azt egy Apponyi gróf, mint Tisza Lajos és mások is mondták. (Egy hang a szélső balon: lakályos!) Biztosíthatom a t. képviselő urat — nem tudom ki volt — „lakályos“ vizezelő, hogy abban a házban nem volt és nem lesz lakályos senki. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

De hát én feltettem magamban, megmondám, hogy tárgyalás maradok, reményem beváltottam ígéreteimet. Hogy a közbeküldésök tárgyalások e, hogy az ügy érdemére, bármily vitának előnyére válnak-e; azt itélje meg mindenki a t. ház kebelében. (Élénk tetszés jobbfelől.)

En, t. ház, tartózkodom bár elég mértékkel illettem magam vele, a szándékok kutatásától, gyanúsításoktól és a személyes támadásoktól, s most, midőn annak legnagyobb indokát megmondandó leszek, hogy miért tettem, még csak egy kis kérdést intézek a tulajdonhoz (Halljuk! Halljuk!)

Midőn e törvényjavaslatot bírálják, ne tekintés mindég csak a mostani kormányt, hanem tekintés az ország kormányzati és törvényhozási szükségességét, abstrahálva a személytől (Helyeslés jobbfelől.) mert ha így tesznek, nem fognak igazságosan ítélni, igazságos bírálatot hozhatni.

En pedig, kiről talán eléggé tudva van, polemia éles fegyverrel megcsókta kezem, nem éltém és nem élek vele e vitánál azért egy felől, mert sokkal fontosabbnak tartom ezen javaslatot, semhogy ügyes polemia, vagy szép szónoklatok által akarnám annak eszméit keresztül vinni. (Mozgás balfelől. Egy hang a szélső baloldalon: Csak próbáljuk!)

A képviselő ur megpróbálhatja — én sokszor megpróbáltam, be is bizonyítottam, hogy tudok hozzá. (Élénk helyeslés és tetszés a jobboldalon.) De én ezen eszközökhöz, melyeknek jogosultságát azonban elismerem, nem nyultam azért, mert elég erősnek hiszem az igazi, valódi belérteket ezen törvényjavaslatban arra, hogy még ily megtámadások ellenében is, minők mondom gyanúsítól és személyeskedőleg történtek, a tények tárgyilagos előállítása elég legyen. Ajánlom a törvényjavaslatot a t. háznak elfogadása végett. (Élénk, hosszantartó helyeslés, tetszés nyilatkozatok jobbfelől.)

Országgyűlés.

Budapest, febr. 20.

Tizenegyedik napja a felsőház szervezéséről szóló törvényjavaslat feletti általános vitának a képviselőházban. Ma a 11-ik napon d. e. 11 órakor végre az előző vitát eljénzések közt bezárta De előbb Ábrányi

Kornél beszélt a javaslat ellen, kifejtve hogy a reform úgy mint tervezetük, sem az 1848-diki intézmények szellemének meg nem felel, sem az idő nem alkalmas annak keresztülvi telére.

Most következtek a zárbeszédok, és pedig beszélt először Lajos előadó, ki ötven óráig tartó szép magvas és magas színvonalú beszédében behatóan foglalkozott Irányi és Szilágyi Dezső határozati javaslatával, nem különben a tárgyalás alatti javaslat ellen a vita folyamán felhozott legnyomósabb érvekkel, melyeket meggyőző erővel cáfolt. Felette érdekes és meggyőző volt beszédének azon része, melyben kifejtette, hogy a középosztálynak minő elemei jutnának be a választás útján a felsőházba; a birtokos középosztály juttatja be, mely birtokos s összekötöttet képviselne s ugyanazon alapon állana, mint a főrendiek, csak hogy ezekkel szemben alárendelt helyzetbe juttatnák; míg a kinevezés útján a nagy közzszolgálat és nagy értelmi töké képviselői lesznek a felsőház tagjai.

Most Irányi élt a zárzó jogával, s az előadóval, Jókaival, Hegedűssal polemizálva, a szélső bal határozati javaslatot védte, miért őt pártja végül megénezte.

Szilágyi és Onody zárbeszédeiket hétéfőn fogják tartani, mire aztán a szavazás következik.

A kérvények letárgyalása után Ugron Gábor terjeszté elő interpellációját a miniszterelnökhöz, ennek a főrendiházban a szélső bal törekvéseire tett azon nyilatkozata végett, hogy azok a korona és a nemzet közti conflictusra vezetnek. Tiszta erre az felelte, hogy a maga nevében beszélt s a maga nézetét fejezte ki, mint ezt irányban a képviselőházban is nem egyszer tette. Nem volt hát szükség, hogy erre bárkitől is felhatalmazást nyerjen.

Ugron ismét felállt, fitogtatva a szélső bal loyálisát és Tiszával szemben ildomtalan felelgetésekre bocsátkozva és őt azzal vádolva, hogy denunciaciót felváltva és lefelé. Tiszta a fértás erélyvel utasítja vissza a vádat és tiltakozott a koronának a vitába vonása ellen; nem különben indignatióval cáfolta azon állítást mintha ő is 1875-ig ugyanazon elveket vallotta volna, mint a szélső bal, hisz épen ezen párt részéről a legkiméletlenebb megtámadásoknak volt kitéve.

A háztöbbsége gyakran megújuló élénk helyeslésekkel viszonzta a miniszter elnök érélyes hangú, öntudatos nyilatkozatait — az elbizakodott támadás ellenében. Ezzel az ülés véget ért.

Tanfelügyelői körlevél

hajdumegyei városi polgármesterekhez és községi előjárókhöz.

Gyakran megtörténik, hogy az egyes városokban és községekben levő hitfelekezeti elemi iskolájában évenként előforduló tanítói változások igen későn, sőt sok esetben be sem jelentenek, s e miatt csaknem lehetlenség a tanítók országos tanítói nyugdíjintézetit ügyeit egy a királyi adóhivatalnál, mint a tanfelügyelősnél kellő rendben tartani.

Az előjárók és saját szigorú felügyelet daczára is sokszor megtörténik, hogy egyes izr. vallásánitók a hit- és erkölestanon kívül növendékeiket a vallásánitási ürrügye alatt titkon egyéb népiskolai tantárgyakra is tanítják, sőt egyes, a tanítással soha nem foglalkozott, s arról fogalommal sem bíró tanulatlan és tudatlan, s félénként egy helyről más helyre vándorló izraeliták a községeknek a központból távolabb eső zugjaiban lappangva és elbujva tanítanak, mint ezt több eset is igazolja, midőn egyes szegény izr. szüléktől hónapoként egy-egy forint, sőt a tehetősebbektől még nagyobb tandíj is szedettek. Az ily helytelen és törvényellenes eljárásoknak végleges megszüntetésére (hivatkozva ezen ügyben mult 1883. évi szeptember hó 9-én tanfelügyelői intézkedés folytán Hajdumegye tekintetes közigazgatási bizottsága által 894. k. i. b. sz. alatt kiadott rendeletre) ismétlem kérem fel a városi tek. polgármester urakat és a t. községi előjárókat a következőknek pontos teljesítésére.

1. A hitfelekezeti elemi iskolákban előforduló tanítói változásokat azonnal és pontosan jelentés be, valamint szinte ezzel kapcsolatosan azt is, hogy a változott tanító ur eddigi működési helyéről melyik vármegyébe és községbe ment lakni, még pedig rendes vagy segédtanítói minőségben-e? Tagja volt-e az országos tanítói nyugdíjintézetnek, és fizette-e abba évenként rendszeren a törvény által megszabott illetményeit? Ki lett az utóda? melyik megyéből és községből jött új állomásra? s tagja volt-e ott az országos tanítói nyugdíjintézetnek? ha igen, azon esetben befizette-e ott évi tartozandóságait és melyik kir. adóhivatalnál? S az általa befizetett pénzösszegekről van-e könyvecskéje, mely nyugdíjintézet rendes tagságával együtt az általa teljesített befizetéseket is igazolja?

2. Kérem szívesen a városaikban és községeikben levő izr. hitfelekezetek lelkészeit vagy előjáróit felhívni arra, hogy a hitközség által felfogadott vallásánitókait jelentés be azért, hogy egyrésztől azoknak működéséről tudomással bíjak; — másrészt pedig ellenőrizzék és felügyelhesenek rájuk, hogy a hit- és erkölestanon kívüli vallásánitási ürrügye alatt egyéb népiskolai tantárgyakat ne taníthassanak, mint a melyeknek előadhatására sem képesítve nin-

csenek, sem pedig kormányi engedélyvel nem bírnak. Ugyancsak kérem lehető legelőrebb figyelemmel örködni a felett, hogy egyes helyekről beköltözött és bejelentés nélkül a városban vagy községben lappangó izraeliták alattomban zugiskolákat ne nyithassanak és tarthassanak. Ha pedig ilyen zugiskolák keletkezése felől értesülnek: azon esetben azt haladéktalanul jelentés be, hogy annak bezáratása iránti szükséges intézkedések a közigazgatási bizottság által azonnal megtétethessenek. Ugyanakkor a 20994/1838 sz. a. közokt. m. kir. ministeri rendelet folytán 894/1883 k. i. b. sz. a. kibocsátott közokt. bizottsági rendeletben foglalt meghagyás szerint tegyenek javaslatot a zugiskolákat fenntartó szülék és az abban működő tanítóknak megbüntetésére iránt kir. tanfelügyelő útján a tek. m. közigazg. bizottsághoz. Az izr. 5—12 és 13—15 éves tanköteles gyermekeket pedig, ott hol ezen hitfelekezetnek törvényeszerű rendes iskolája nincsen, a közoktatási törvény 45. § sa értelmében, — továbbá a tek. megyei közigazgatási bizottságnak évenként több ízben kibocsátott rendelete és kir. tanfelügyelőnek a helyszínen tett többszöri meghagyásai szerint a községekben levő hitfelekezeti elemi és ismétlő iskolákba rendeljék fel, s az ellenszegülő szüléket az 1868. XXXVIII. t. cz. 4. §-ában foglalt rendelet szerint büntessék.

3. Az iskolás gyermekek között netalán előforduló járványbetegségekről, s az azok miatt tömeges mulasztásokról, vagy épen ennek következtében az egészségügyi bizottság által elrendelt iskolák bezáratásáról eng. m. azonnal értesítsenek.

4. A községekben más községekbe vagy törvényhatóság területére évközben elköltözött tanköteles gyermekek nevéit és számát kérem azon városi vagy községi előjárókhöz, hová az illetőknek szülei elköltöztek, áttenni azért, hogy további iskolába járatások ott eszközöltessék; ugyancsak akkor az elköltözöttnek nevéit saját nyilatvartási naplójukból és a tanköteleseknek összeírt kimutatásából bekövetkező zavarok és rendtelenségek elhárítása tekintetéből töröljék, s azokról az illető hitfelekezet n. t. lelkész urakat értesítsék és egyuttal azoknak számát hozzá is jelentsék be.

5. Más helyeken gymnasiumokban, ipar, kereskedelmi és polgári iskolákban, s felsőbb leánynevelő intézetekben és elemi iskolákban tanuló tanköteles fiú és leány növendékek számáról szóló, nmélt. közokt. m. kir. ministerium által kiadott „D.“ naplót kellő pontossággal vezessék.

6. Többször megtörténik, hogy a t. városi és községi előjárók a 6—15 éves tanköteleseknek összeírása, az iskolai mulasztásokról, s más helyeken iskolába járókról szóló naplónak mikénti vezetése, továbbá az izraeliti tankötelesek iskoláztatása, valóság és azoknak elbírása: — ezenkívül az iparos tanoncok iskoláztatása és az országos tanító nyugdíjintézetit, stbi ügyek körébe tartozó dolgoknak elintézése tárgyában egy vagy más tekintetben kellő tájékozással nem bírnak; — ugyanazért sokszor hozzájárulnak fordulat felvilágosításért és tanácsadásért, melyet én hivatalos kötelességemből kifolyólag mindenkor igen szívesen megadok. Ezen országos elöljárókat tájékoztatásról megszüntetés tekintetéből dolgozta ki Tóth József pestmegyei kir. tanfelügyelő ur a közoktatási törvény keletkezése óta megjelent kormányi rendeletek és más egyéb hivatalos adatok alapján „Népoktatási törvények és rendeletek tára“ című kitérő munkáját, „mint egy mindenfokú népoktatási hatóság által használható gyűjteményt“ — melyet közoktatási m. kir. min. ur ő Nagyméltósága mult 1884. évi december hó 13-án 42185 sz. a. kelt, s kir. tanfelügyelőkhöz intézett körrendeletével melegen ajánlott, s egyuttal annak köröztetését is elrendelte — Ezen hasznos, s a népnevelési és közoktatási ügyekben városi tek. polgármester uraknak t. községi előjáróknak és az igen tisztelt je. yz. uraknak (különösen pedig segédjegyzőknak, kiknek rendes vizsgatevőskor közoktatási szakból is szigorlatot kell tenniük; ezen oknál fogva e könyvnek tanulmányozásainknál igen sok hasznát veendik) minden tekintetben kellő tájékozást adó munkát megszerzés végett lehető legmelegebben ajánlom becses figyelmükbe. A könyv megrendelhető az Eggenbergerle (Hoffman és Molnár) könyvkereskedéséből (Budapest, IV. ker. Ferenciek tere) ára 3 frt. 50. kr.

7. Nagyméltóságú m. kir. belügyi és közoktatási m. kir. miniszteriumok ajánlása és erkölesi támogatása mellett Budapestben megjelenő, s Boncz Miklós köz és váltó ügyvéd által szerkesztett „Magyar Közigazgatás“ című — a törvényhatóság, állami és községi közigazgatás terén előforduló s közérdekekkel bíró intézkedések és eseményeknek ismertetését szakavatottsággal tárgyaló lapot legén szabad nekem az igen tisztelt városi és községi előjárók erkölesi és anyagi pártfogásába melegen ajánlani.

8. Kérem szívesen a városi és községi t. előjárókat arra is, hogy a népoktatási törvények kormányi és megyei közigazgatási bizottsági rendeletek értelmében az iskoláztatás állapotáról szóló tanügyi havi kimutatásait minden hónap 6-áig közzám pontosan terjesszék be, s ennek rendszeren leendő teljesíthetősége tekintetéből a községekben levő iskolások elnökségeitől az iskolamulasz-

tókról kimutatást (azon esetben ha be nem adnák) a hónapok 2-ik és 16-ik napjain kiadják be.

9. Nagyméltóságú földmívelés ipar és kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ő Exellentiaja által hajdumegyei faiskolák részére mult 1884 évben ajándékozott és Petrovay György faiskolai kir. felügyelő urtól mult év őszi szakában átvett gyümölcsfa magvaknak elvettetéséről kérem szívesen gondoskodni, s e tekintetben a faiskolák gondozásával és felügyeletével megbízott tanító urakat a szükséges pénz és munkaerő megadása által mindenben gyámolítani.

Debreczen, 1885. február 15.
Kiss József
hajdumegyei kir. tanfelügyelő.

Legújabb.

(„Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata.)
A szavazás.

A késő délutáni órákban kaptuk a táviratot, a mai szavazás eredményéről. Előre látható volt, hogy a képviselőház a főrendiház reformjáról szóló törvényjavaslatot nagy többséggel elfogadja, mégis ezen szavazás sokkal fontosabb és nagyobb politikai horderejű, mint más törvényjavaslat feletti döntésnél. Fontos azért, mert a népképviselőtöbbsége elfogadta a főrendiház új szervezését szolgáló törvényt, azon biztos tudattal, hogy a főrendeknél az a szokottnál erősebb ellenzékre fog találni, sőt nem lehetetlen, hogy isten tudja miféle érdekeltek és indigenák segítségével a keresztény zsidó házasságról szóló törvény sorsára jut. Ha ez megtörténne, úgy történeti nevezetességű politikai eseményt képez a mai szavazás, mert örökre emlegetett marad, hogy a képviselőháznak egy a kor igényeinek megfelelő és nagyfontosságú reformációra való törekvését a főrendiház megakadályozta. Hazánk, alkotmányunk, a modern haladás követelik, hogy ez meg ne történjék. A szavazás fényes eredménye bizonyynyal országoszeret örmeg fog kelteni.

BUDAPEST, febr. 23. A képviselőház mai ülésén folytatott a főrendireform törvényjavaslat tárgyalása. Onody Géza és Szilágyi Dezső zárbeszédei után Tiszta Kálmán miniszterelnök emel szót a mely után a szavazás fog meg-ejtetni.

BUDAPEST, febr. 23. A képviselőház a miniszterelnök beszéde után a főrendiház reformja iránti törvényjavaslatot névszerinti szavazásnál 233 szavazattal 157 ellenében tehát 76 szöbbséggel részletes tárgyalás alapján elfogadta s az összes ellenjavaslatokat mellőzte.

BUDAPEST, febr. 23. Az „Azienda“ biztosító társaság sajtópere a „Cyankali“ hetilap ellen rágalmasz miatt az itteni esküdtsek előtt ma megkezdődött. 150 tanu van beidézve.

BUDAPEST, febr. 23. Lakatos Mihály csendőrt, a ki a mult évben Treitler csendőrtársát Tisza-Roffon boszúból agyonlötöte, ma hétfőn reggel fél 7 órakor felakasztották. A kivégzés a honvédelkantsza hátulós udvarán történt Kozarek hóhér által.

TEMESVÁR, febr. 23. Gyirokban vasárnap virradóra román emberek a község háza betörték és Barlosu jegyzőt agyonverték. A gyilkosság állítólag boszúból történt A tetteseket elfogták.

Napi hírek

— A debr. főiskola vagyona A Debr. főiskolai pénztári számadások (1881 — 1883. febr. 17-ig) megvizsgálását naponta tartott ülésai után végezte a főiskolai gazdasági tanács. Örömmel constatálhatjuk, hogy általában a főiskola vagyona és a pénztárnál az egyes alapítványok állása körül, a mint azok 1883. febr. 17-én megállapítottak, mint a mely időig tartoztak számadással az elhunyt pénztárnok örökösei, legkisebb hiány sem volt és így azon szányra kelt hírek és gyanúsítások, mintha a pénztárkezelésnél valami hűtlenség forgott volna fen, csak légből kapotaknak és alaptalanoknak bizonyultak. 1883. febr. 17-én a debreczeni főiskola vagyoni állása a megállapított számadás szerint következő volt: Jelzálogkölesön 590,378 frt 34 kr és 600 db es. kir. arany.

Pénzintézeti betétek	82,573 frt 17 kr
Követelés más alapoknál	99,652 „61 „
Értékpapirokban	16,286 „50 „
Ingatlanokban	354,099 „01 „
Készpénzben	12,677 „71 „

Mindezen vagyon hiány nélkül kimutatott. Az ingatlanok értékében nincsenek

befoglalva a... és ketház, mel... nek. Ezen va... járadékok Deb... egyháztól és a... ben egyes egy... a 12,000 frtot... szolgáltattán... tékők, jelenleg... mitásba véve... ségeloirányzat... — A deb... febr. hó 25 ik... helyiségében v... melyre a vá l... nel meghivat... — Karo... ho z a t u t j... A közönség re... sikert aratott... holnap ismét... K i s s n é ass... kívül fényes... milyet csak... A szerző hol... ban bankettet... tere, viszonoz... és azon buzga... kere érdekébe... — Are... gyülest tart... órakor az egy... fog Tóth Laj... déről: „Mi... nitás kö z... tanügyiáratok... ség szívesen... — A „... telyét legköze... kor is előzör... helyi ev. ref... költői elbeszé... z á s“ fog fel... Sándor főisko... k i s m o z a t... Lajos, mint a... — A „... nap vasárnap... városháza nag... bizottság nev... mely pontjain... mosodított át... tett segélye... méltó Pávay... ládja, kinek u... szor emlegett... utalványozott... hónapra hav... családnak, be... mányi tag be... átadni. Fölke... gyógyítására... asszony gond... idjére még v... tatott. A nőe... maga hivatás... — A t... is. Egygyel... emlékeinek a... mulattunk. A... a rendezőség... figyelmét, me... tét; a rend... get lett végt... ezadar idő d... gén levő tár... meg is érden... den volt Sz... 2500-dik örs... volt ünnepp... osztás, azon... bati nappal... letbe, ilyen... Samuel, főpa... szakasz para... c z y Lajos... nokok; az o... oltó jelvénye... körzet képek... csora volt 40... rövid volt u... juh- és tehé... dícséretére v... szakács szer... derék tüzolt... kedveskedett... deritő. Vacs... (hogy is m... T o r d a i G... buzgó, érde... S a m u e l r... is volt, mel... hogy is lett... zatakarodni... bandája olva... szebb darab... nélküli a tán... díszítését, ... úgyes ke... dezői jelvény... szitette. — A... h i r d e t m... ma sem tétel... mikor szánd... talos pályáz... uton arról é... tárideje a j... — Egy... férfi divatúz

on esetben ha be nem... és 16-ik napján ki...

— A debreczeni iparoskör 1885. évi febr. hó 25-ik napján délután 6 órakor a kör helyiségében választmányi gyűlést tartand...

— Karczag Vilmos drámája „A kárhózat útján” holnap ismét színpadra kerül...

— A közönség rendkívüli érdeklődést tanúsít a sikert aratott helyi termék iránt, s bizonyos holnap ismét színpadra kerül...

— A ref. tanító testület értekezleti gyűlést tart f. hó 26. csütörtök d. u. 4 és 1/2 órakor az egyházközség termében...

— A „debr. felolvasó kör” 15-ik estélyét legközelebbi csütörtökön tartja, s mikor is először Fejlesztő István sátor alja u. helyi ev. ref. lelkész ur „Vas Pista” cz. költői elbeszéléséből a 2-ik ének „A toborzás” fog felolvastatni...

— A „debr. játékosny öngyűlés” tegnap vasárnap választmányi gyűlést tartott a város háza nagytermében...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

— A tüzoltó „muri” Tul estünk ezen is. Egygyel szaporodott ez ideig farsang édes emlékeinek a száma...

Jobb.

eredeti távirata.)

azás.

Órákban kaptuk a

azás eredményéről.

gy a képviselőház

ról szóló törvényja-

gel elfogadják, mégis

fontosabb és na-

rejtű, mint más tör-

vénytől. Fontos

születet többsége el-

z új szervezést

sz biztos tudattal,

z a szokottnál erő-

alálni, sőt nem le-

rdja miféle érdekel-

lyével a keresztény

ló törvény sorsára

nek, úgy történelmi

eseményt képez

okre emlegetett ma-

házunk egy a kor

és nagyfontosságú

ekvését a főrendi-

Házánk, alkotmá-

ás követelik, hogy

A szavazás fényes

országszerte örö-

br. 23. A képviselő-

ttatott a főrendi re-

tárgyalása. Onod

szó zárszövegei után

miniszterelnök emel

szavazás fog meg-

br. 23. A képviselő-

beszéde után a

tránsi törvényjavas-

zásánál 233 szava-

mon tehát 76 szó-

tárgyalás alapjául

ellenjavaslatokat

br. 23. Az „Azienda”

lépére a „Cyankali”

zás miatt az itteni

megkezdődött. 155

br. 23. Lakatos Mi-

mul évben Treit-

za-Roffon boszúból

reggel fél 7 óra-

A kivégzés a hon-

dvarán történt Ko-

br. 23. Gyirokban

mán emberek a köz-

Barlosu jegyzőt

osság állítólag bo-

seket elfogták.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Dr. Deák,
budapesti fogorvos.
(ezelőtt Berlinben lovag Dr. Guérard udvari fogorvos és udvari tanácsos segédorvosa) Debreczenbe tévén át működését, tisztelettel jelenti, hogy mindennemű

FOG- és SZÁJBETEGSÉGET
gyökeresen kezel, odvas fogakat a legkifinomult anyagokkal töm (plombiroz.) úgy, hogy azok hosszú éveken át használhatókká maradnak.

Készít egyes műfogakat és egész fogsorokat a legújabb amerikai légnymatu szerkezet szerint, cs. kir. kizárólagosan szabadalmazott

rugalmas szápadlással,
melyek nemcsak a beesett arcokat kitöltik, de jó hangzású beszédre és rágásra is tökéletesen alkalmasak.

A fogkő, vagy bármily lerakodmány által éktelelné vált fogakat kitisztítja.

A használhatlanná lett fogakat és gyökereket eltávolítja.

Rendel d. e. 9—12-ig és d. u. 2—4 óráig, HAJDU-ház I-ső emelet, a „Bika” szállodával szemben.

Bejárat Nagycsapó-utca 1-ső kapu.

Narancs

vagy
Czitrom

új aratás, finom, érett, kiválóított 30—45 drb. (a mint nagysága) egy szép 5 kilós kosárba csomagolva, küld posta-fordultával Ausztria-Magyarországba válmint a bérmentve utánvételt 1 frt 90 krért

Maiti R., Trieszt.
3 kosár rendelésénél egy címre, postautalványnyal elegendő 5 frt 28 kr.

Megjártam én is szépen, hittem azoknak a mézes-cukros magasztásokkal elhalmozott lotto-terv kiadóktól közzétett hirdetéseknek, tetemes összegeket elfécséltem.

De meggyőződtem egy igen kevés lármat csapó lotto-terv kiadónak hirdetéséről, s mivel minden valósul, hogy a mit hirdet igaz, hozzáfordultam és ime csudák csudája beteljesedett.

Csekszalvy Ilona ó nagysága Ka-sán, főutca, 86. szám alatt, a legnagyobb mestereknek jelenkori mestere, az általa kapott 3, 8, 11 számokra e hó 24-iki bécsi házason

az első betételre

kimondhatatlan nagy

TERNOT!

nyertem.

Ovom a pesti matematikusokat ezen balányilvánítással élni. Levelezésekre 3 drb. postabélyeg melléklendő.

Lundenberg 1885. február 2.

Morvaország Raftneri-utca 15. szám.

Wilike Mathild
urnő.

Idegbetegségek.

Mik az idegek?

Az idegek minden érzés tulajdonképeni közvetítői, minden külső benyomást első sorban az idegek érzik meg, közvetítik. A mily különbözők az okok, oly különbözők az idegbetegségek jelenségei. Első sorban az idegek összehúzódása, általános soványodás és erővesztés a nedvek és vérvésztése által előidézve; az emlékező tehettség gyöngülése, sápadt arc, mélyen fekvő kék gyűrűvel övezett szemek, kedélybetegség, álmatlanság, migrén (egyoldalú fejfájás) derék- és hátgerincz-fájdalmak, hiszterikus görcsök, szorulás, oknélküli felelem, a vidám társaság kerülése, női betegségek, vérszegénység, rheumatikus és köszvényes bántalmak, kéz és lábremegése stb.

Mindezeket az idegbetegségeket az orvosi tudományban eddig ismeretes szerek közül egy sem gyógyítja oly biztosan és teljesen mint

Dr. WRUN PERUIN-PORA (peruin fűvekből készítve.)

Ártalmatlanságért kezeskedem. Egy doboz ára pontos leírással 1 frt 80 kr.

Kapható Debreczenben: Dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerüzében, Bécsben: Gischner A. okl. gyógyszerésznél II. ker. Keiser József str. 14.

Gyor- és biztos segély
GYOMORBAJO
és következményei ellen.
AZ EGÉSZSÉG MEGTARTÁSA

kizárólagosan a jó emésztés előmozdítása és megtartásán alapszik, mivel ez az alapja az egészségnek, a testi és szellemi jólétnek. A legismertebb házi szer, az emésztés előmozdítására az évek óta ismert és kedvelt

cs. k. szab. gyomorerősítő likőr.

Ez a legjobb gyógyhatású fűvekből gondosan készítve, különösen és kitünően használtatik mindennemű emésztési nehézségeknél, névleg étvágy hiány, puffadás, has és gyomor fájdalomnál, gyomorgöres és nyálkásságnál; fölévont az emésztés működését és tiszta egészséges vért alkot. Ezen kitünő hatás következtében biztos házi szerre vált és általános elterjedéséért ségnek örvend.

1 üveg ára 1 frt. 60 kr.

Ezer és ezer elismerő nyilatkozat érkezett, melyek megtekinthetők. Bérmentet levelek alapján szétküldetik utánvét mellett.

Debreczenben kapható:

Havas József és Mendelovics Lajos uraknál, vagy a készítőnél Kann Lipót likőrgyárosnál, Budapest, vaczi-körut 66. szám.

Dr. Fáykiss

Szepesi kárpátnövény-kivonat

Egy üveg használati utasítással 75 kr.

Szepesi kárpátnövény-cukorkák.

Egy skatulya használati utasítással 35 krajczár.

Szepesi kárpátnövény-thea.

Csomag használati utasítással 25 krajczár.

Mell- és tüdőbetegeknek!

Polgári és katonai orvosok által a legjobb sikerrel használtattak és ajánlottak köhögés, hurut, rekedtség, köh hurut (szamár hurut), nátház (influenza), székellenség, lélekezeti bajok, oldalszurás, kifejezett torokgyulladás, tüdő-gyulladás és egyéb kimerítő és gyengítő betegségekben. E gyógyszerek valódi minőségben kaphatók magánál a készítőnél.

Fáykiss József, gyógyszerésznél, Temesvárott (Jászsef város), továbbá: S. A. Ujhelyben: Reichard testvérek. — Nyiregyháza: Szopko gyógyszerész. Budapest: Török József gyógyszerész. — Miskolcon: Dr. Csányi Szabó gyógyszerész. — DEBRECZEN: dr. Rothschnek Emil és Tamassy Károly gyógyszerésznél.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
GAZDAGON FELSZERELT

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN, PIACZ, SIMONFFY-ház,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munkagyors, diszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK,

FALRAGASZOK, KÖRLEVELEK, GYASZJELENTÉSEK LEVÉLFEJEK és LEVÉLBORITÉKOK,

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.